

2015-32-0156-00015/ 2017-32-0156-00020

Skrivelse af 10. august 2015 fra Nordsjællands Politi

Et pilotprojekt med indfangning og opbevaring af krabber i kasser eller pallekar blev iværksat. Krabberne skulle enten holdes levende nedkølede eller indfrosne indtil samlet transport til foder-/fiskemelsproduktion. En dyreværnsforening tømte på 8. dagen fangsten af krabber ud i havnen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har opbevaringen af krabberne i kasserne i 2 dage med daglig overrisling udsat krabberne for lidelse?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen til politiet, at en dyreværnsorganisation d. 11. oktober 2014 foranledigede, at 30 kasser tæt fyldt op med levende krabber blev tømt ud i havnen. Af anmeldelsen fremgår, at begrundelsen for udtømningen var, at der hele dagen havde stået adskillige kasser med levende krabber, anbragt uden afskærmning og midt i solen, der havde skinnet hele dagen.

Af notat af 27. oktober 2014 udarbejdet af X fremgår, at krabberne var en del af et forsøg med opbevaring af levende krabber i plastkasser, som en del af projektet "Pilotprojekt for udvikling af direkte fiskeri efter strandkrabber til foderproduktion".

Af notatet fremgår:

"Ved igangsætningen af det samlede forsøg blev der afholdt et møde den 17. februar 2014, hvor alle parter var repræsenteret. Et væsentligt punkt i dette møde var håndtering af krabberne, og det fremgår af referatet at:

"Håndtering af krabberne fra både til fiskemelsanlæg blev indgående drøftet. To muligheder blev drøftet. a) køling af krabber og levende opbevaring på kølehus i A, indtil samlet transport til B. Som transport enhed blev 20 kg kasser eller 500 kg containere drøftet. Samlet transport er pt. 20 tons. b) Det blev også drøftet at fryse krabberne på opsamlingsstedet i A. Omkostningerne ved de to metoder skal afklares. Samtidig skal dyrevelfærd og en skånsom aflivning af krabberne inddrages i overvejelserne."

Af pilotprojektets udførelse fremgår, at de første ilandbragte krabber d. 3. oktober 2014 blev fordelt i henholdsvis 6 kasser a 15 kg, og de resterende i 2 pallekar med 50-60 kg i hver. Der blev iset direkte på krabberne, og krabberne blev overdækket med en presenning.

Ved tilsyn d. 4. oktober var krabberne fint levende, dog kunne det konstateres, at de krabber, der havde været i direkte og tæt kontakt til isen var indfrosset. Dette var ikke hensigtsmæssigt, da formålet med forsøget var at holde krabberne i live.

Ved tilsyn d. 5. oktober blev forsøget på grund af mangel på is i weekenden ændret således, at krabberne blev overhældt med saltvand. Der blev hældt saltvand i de presenninger, der dækkede krabberne, hvorfra vandet langsomt kunne dryppe ned over krabberne, med det formål at de blev holdt kølige og fugtige.

Den 6. oktober blev krabberne overhældt med havvand. Den 7. oktober blev krabberne i alle kar og paller kraftigt overbruset ved hjælp af vand via en dykpumpe. Den 8. oktober blev krabberne igen overbruset i 10 minutter. Den 9. oktober blev forsøgsruser tømt for 360 kg krabber, der alle blev anbragt i PO kasser, og samme dag blev alle krabber grundigt overbruset. Den 10. og 11. oktober blev krabberne overbruset.

Lægges ovennævnte til grund, og idet der henvises til Rådets udtalelse af 29. juli 2008 vedrørende håndtering af krebsdyr, finder Rådet, at krabberne ved at blive opbevaret i 2 dage i kasserne med daglig overrisling, ikke har været udsat for en betydelig lidelse.

Spørgsmål 2:

Har opbevaringen af krabberne i kasserne i 2 dage med daglig overrisling udsat krabberne for uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Har opbevaringen af krabberne i kasserne i 8 dage med daglig overrisling udsat krabberne for lidelse?

Svar ad 3:

Når der henses til pilotprojektets formål, må Rådet konstatere, at de anvendte forsøg ikke på tilstrækkelig vis og i væsentligt omfang har evnet at holde krabberne i live. Ved at opbevare krabberne i de beskrevne kasser og pallekar har dette medført, at adskillige krabber er døde. Dyrene har derved været udsat for en betydelig grad af lidelse, smerte, angst og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt.

Spørgsmål 4:

Har opbevaringen af krabberne i kasserne i 8 dage med daglig overrisling udsat krabberne for uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 4:

Lægges sagens akter til grund finder Rådet, at krabberne under de beskrevne opbevaringsforhold har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Rådet er ikke enig i, at dyreværnsloven kun omfatter hvirveldyr.

Rådet er ligeledes uforstående over for formålet med at opbevare krabberne i live indtil de skal indgå som grundlag i foder-/fiskemelsproduktion. De angivne primære forudsætninger med enten at køle krabberne til levende opbevaring eller frysning af disse synes ikke overholdt.

Rådet blev stillet supplerende spørgsmål i skrivelse af 24. januar 2017 fra Nordsjællands Politi:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes redegøre for, om krabber har et centralnervesystem, herunder hvorvidt krabber er i stand til at føle smerte.

Svar ad 1:

Dyreværnsloven omhandler alle dyr, inklusive krebsdyr. § 1 i Dyreværnsloven lyder, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Idet der overordnet skal henvises til faglitteratur indenfor zoologi, neuroanatomi og neurofysiologi, skal Rådet anføre, at begrebet centralnervesystem ikke rummer en entydig definition, der dækker samtlige dyrearter, der favnes af dyreværnsloven.

Hvor begrebet centralnervesystem i klassisk forstand hos hvirveldyrene er betegnelsen for specialiserede vævsstrukturer i hjerne og rygmarv, så er funktionaliteten af disse væv hos de laverestående dyrearter henlagt til mere perifert placerede nervestrukturer. Typisk i ganglier langs de store nervestammer.

Krebs, hummere, jomfruhummere, krabber og rejer er alle invertebrate (hvirvelløse), akvatiske leddyr, som taksonomisk henføres til rækken Arthropoda (leddyr), underrækken Antennata og til klassen Crustacea (krebsdyr) og ordenen Decapoda (tibenede krebsdyr). Dyrene er typisk adapteret til at leve i vand og ånder ved primitive gæller, der er tyndvæggede vedhæng på lemmerne. Sanseorganerne omfatter kemiske sanseorganer, der reagerer på opløste stoffer i vandet, samt føleorganer i form af hår og børster. Synssansen findes dels i et pandeøjne, dels i 2-3 små inverse øjne og et par store sideøjne (på større eller mindre stilke). Dyrene besidder et statisk organ. Nervesystemet består af 2 parallelt forløbende nervestammer, der er forbundet via ganglier og fortil i en hjerne/ganglion (supraoesophageal ganglia).

Selvom nervesystem ikke er så veludviklet/komplekst som pattedyrs, og man derfor må antage, at de kan have en anden smerteopfattelse end f.eks. mennesker, så er der forskning, som tyder på, at krebsdyr kan føle ubehag og potentielt også smerte i en eller anden form.

Rådet finder - i lighed med visse videnskabelige undersøgelser - det sandsynligt, at de beskrevne sanseorganer og nervesystem er indrettet på en måde, der gør dyrene i stand til at reagere på ydre omstændigheder, der har indflydelse på velfærd, stress og smerteopfattelse.

Krebsdyr kan med deres sanser reagere på ændringer i omgivelserne, hvorfor opbevaringsforhold (indespærring, svingende temperaturer, lys, saliner og vandkvalitet), der afviger fra normale betingelser virke stressende. Der skal endvidere henvises til Rådets udtalelse af 21. januar 2015 vedrørende hummere og krebsdyr, herunder opbevaring, forsendelse, og aflivning, samt Rådets udtalelse af 29. juli 2008 vedrørende håndtering af krebsdyr.

Rådet finder det dyreværnsmæssigt uacceptabelt, at der ikke reageres når et større antal krabber dør.

Spørgsmål 2:

Rådet bedes oplyse, hvilke medlemmer af Rådet, som medvirkede ved afgivelsen af udtalelse af 26. januar 2016, idet Rådets medlemmer pr. d.d. udgøres af:

Eiliv Svalastoga (formand), dr. med. vet , ph.d.

Susanne Natrup Olsen, klinikchef, dyrlæge, ph.d.

Asger Lundorff Jensen, dr. med vet., ph.d.

Sten A Larsen, praktiserende dyrlæge

Lena Pelle, praktiserende dyrlæge, fagdyrlæge i sygdomme hos hunde og katte

Rådet bedes i den forbindelse oplyse, om der ved afgivelsen af udtalelse af 26. januar 2016 blev antaget ekstern sagkyndig bistand til besvarelse af spørgsmål 1-5, idet det bemærkes, at ingen af rådets nuværende medlemmer umiddelbart synes at besidde indsigt i krabbers biologi og fysiologi.

Svar ad 2:

Indledningsvis kan det oplyses, at Rådets medlemmer, som udgangspunkt alle medvirker ved afgivelse af en udtalelse. Ved afgivelse af udtalelsen d. 26. januar 2016, har dette ligeledes været tilfældet, og det kan oplyses, at medlemmerne på daværende tidspunkt bestod af de i spørgsmålet anførte.

Det kan endvidere oplyses, at Rådet tidligere i konkrete sager er blevet anmodet, om at besvare dyreværnsmæssige forhold vedrørende krebs og hummere. I flere af disse sager har Rådet svaret med baggrund i både ekstern sagkyndig bistand, hvilket også er tilfældet her, samt litteraturstudier. Rådets medlemmer har alle veterinærfaglig indsigt i zoologiske emner, og de har over tid opsamlet en betydelig erfaring gennem sagsbehandlingen. Denne erfaring og viden bidrager til besvarelsen af spørgsmål, hvilket også er tilfældet her.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Det offentlige skulle betale sagens omkostninger.